

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

18 05 2021 р.

м. Київ

№ 544

Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку» на травень 2021 – листопад 2025 роки

Відповідно до пунктів 7 і 8 Розділу I, пунктів 5, 7–11 Розділу II Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 року за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2017 року № 994, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 вересня 2017 року за № 1171/31039), на підставі клопотання Управління освіти і науки Херсонської обласної державної адміністрації від 01 квітня 2021 року № 02-8-1207/0/21/323-07, висновку науково-методичної комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України від 08 квітня 2021 року (протокол № 2) та з метою екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку

НАКАЗУЮ:

1. Розпочати проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку» на базі Генічеської станції юних натуралістів Генічеської міської ради на травень 2021 – листопад 2025 роки (далі – Експеримент).

2. Затвердити як такі, що додаються:

заявку на проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку» на базі

Генічеської станції юних натуралістів Генічеської міської ради на травень 2021– листопад 2025 роки;

програму на проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку» на базі Генічеської станції юних натуралістів Генічеської міської ради на травень 2021– листопад 2025 роки.

3. Науковому керівнику Експерименту надавати науково-методичній комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (далі – Комісія) звіти про виконання кожного етапу проведення Експерименту, а звіт про його завершення подати до Міністерства освіти і науки України.

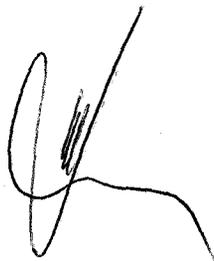
4. Комісії здійснювати експертизу виконання програми кожного етапу проведення Експерименту, а після закінчення проведення Експерименту підготувати і подати до Міністерства освіти і науки України висновки про результати проведення Експерименту.

5. Державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти» (Баженков Є.) надавати організаційну та науково-методичну допомогу педагогічному колективу Генічеської станції юних натуралістів Генічеської міської ради, який є учасником Експерименту.

6. Управлінню освіти і науки Херсонської обласної державної адміністрації разом із комунальним вищим навчальним закладом «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради сприяти педагогічному колективу, який є учасником Експерименту, у забезпеченні необхідних умов для організації та проведення Експерименту.

7. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рогову В.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти
і науки України

від 18 05 2024 № 544

ЗАЯВКА

**на проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою
«Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей
дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного
напрямку» на базі Генічеської станції юних натуралістів
Генічеської міської ради
на травень 2021 – листопад 2025 роки**

Актуальність дослідження. Нові світоглядні орієнтири та соціальні завдання, які стоять нині перед людством, актуалізують проблему ставлення людини до природи, корекції ціннісних орієнтацій та утвердження гуманістичних соціально-моральних позицій щодо використання природи суспільством. Переоцінка суспільством значення природи в житті людини та нові соціальні завдання, такі як формування екологічної культури, виховання відповідальності за збереження природи, від якої буде залежати здоров'я та життєдіяльність людства, актуалізують проблему екологічного виховання.

Необхідність виховання дбайливого ставлення до природи в освітньому процесі знайшла своє відображення у ряді державних документів України. Зокрема, у Концепції екологічної освіти в Україні зазначається, що настав час виховувати підростаюче покоління у гармонійному співіснуванні з природою, раціональному використанні та відтворенні її багатств, у психологічній готовності оберігати природу всюди й завжди, що притаманно українському народові.

Вивчення стану проблеми екологічного виховання у педагогічній науці продемонструвало, що значна кількість досліджень у педагогіці присвячена систематизації знань про природу (Л. Буркова, Т. Земцова, Л. Маневцова, Л. Мішик, С. Ніколаєва, А. Федотова, Т. Христовська, І. Хайдурова). Є роботи, присвячені формуванню у дітей дошкільного віку бережливого (В. Грецова), дбайливого (М. Ібраїмова, Г. Марочко, З. Плохій), свідомого (І. Комарова), ціннісного (М. Роганова) ставлення до природи.

Завдання екологічного виховання полягає в нагромадженні, систематизації, використанні екологічних знань, усвідомленні того, що світ

природи є середовищем існування людини, тому вона має бути зацікавлена в збереженні його цілісності, чистоти, гармонії вихованні любові до природи, бажання берегти і примножувати її, у формуванні вмінь і навичок діяльності в природі.

Наукові підходи до екологічного виховання в сучасних умовах, зокрема визначення мети, принципів, завдань і змісту екологічної освіти та виховання розроблені в дослідженнях А. Захлебного, І. Зверева, І. Суравегіної. Екологічне виховання в закладах дошкільної освіти спрямоване переважно на інтелектуальний розвиток і меншою мірою стосується емоційно-чуттєвої сфери особистості.

Психологічний аспект досліджуваної проблеми відображений у працях Б. Ананьєва, Л. Виготського, В. Вілюнаса, О. Запорожця, О. Леонтьєва, В. М'ясищева. У наукових працях Л. Артемової, А. Богуш, О. Кононко, В. Котирло, Я. Неверович, З. Плохій, Т. Поніманської, Ю. Приходько, Н. Яришевої підкреслюється особлива чутливість дошкільників до впливів довкілля, різноманітних емоційно-образних стимулів, їх емоційна реакція на безпосередні враження.

Дошкільний вік сприятливий для екологічного виховання, адже саме у цей період закладаються основи культури спілкування і поведінки дітей у природі. Особливої уваги потребують діти старшого дошкільного віку, оскільки у них починають формуватися основи наочно-дійового типу мислення. Старші дошкільники здатні розуміти й усвідомлювати зв'язки в навколишньому світі, вони мають об'єктивні можливості для самостійного спілкування з природою.

Відповідно до змісту Базового компонента дошкільної освіти України, який ґрунтується на основних положеннях Міжнародної конвенції ООН про права дитини, законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», інших нормативних актах стосовно дитинства, однією із провідних ідей визначено освітню лінію «Дитина у природному довкіллі». Особливої уваги у вирішенні проблеми екологічного виховання набувають питання, що обумовлені необхідністю сучасного суспільства у вихованні особистості, яка має уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи.

Різні аспекти дослідження дитини дошкільного віку відображено у ряді наукових здобутків. Зокрема, психолого-педагогічні засади становлення особистості в дошкільному дитинстві окреслено І. Бехом, Л. Божович, Д. Ельконіним, О. Запорожцем, О. Кононко, В. Котирло, О. Кочергою,

В. Кузьменко; питання дошкільного дитинства у педагогічній ретроспективі розглянуто Л. Артемовою, З. Борисовою, І. Дичківською, І. Улюкаєвою; дослідження фізичної сфери як основи розвитку особистості представлено у працях Т. Андрющенко, О. Богініч, Е. Вільчковського, Л. Волкова, Н. Денисенко, О. Дубогай, Л. Лохвицької, Л. Сварковської, Н. Семенової; особливості формування пізнавальної сфери дитини дошкільного віку обґрунтовано у наукових працях Г. Беленької, О. Брежневої, А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Зайцевої, Н. Лисенко, О. Листопада, І. Луценко, В. Маршицької, М. Машовець, З. Плохій, Т. Поніманської, О. Рейпольської, Т. Степанової, Л. Шелестової, К. Щербакової; питання почуттєвої сфери та творчого становлення особистості охарактеризовано І. Білою, Е. Карповою, С. Нечай, О. Кульчицькою, Т. Танько, А. Шевчук.

Особливістю позашкільної освіти є те, що вона орієнтована на запити батьків і дітей. В той же час, значна кількість дітей дошкільного віку не відвідує заклади дошкільної освіти. Тому, ідучи назустріч побажанням батьків, у багатьох закладах позашкільної освіти відкриваються групи для дошкільнят. Останнім часом ця тенденція набула масового характеру. Завдяки специфічним умовам та особливостям організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти, педагоги розвивають здібності дітей дошкільного віку, з урахуванням особливостей цієї вікової категорії. Це відбувається у процесі різних видів діяльності. У тому числі еколого-натуралістичної.

Проблеми організації виховної діяльності в закладах позашкільної освіти досліджували в своїх роботах В. Абрахова, В. Белова, О. Биковська, С. Білоус, В. Вербицький, О. Драган, Г. Ковганич, А. Корнієнко, Д. Лебедєв, О. Литовченко, Л. Ляшко, С. Мартова, В. Мацулевич, В. Мачуський, Г. Пустовіт, Н. Савенко, О. Семенов та ін., які акцентують на таких їх особливостях, як охоплення різних аспектів виховання, врахування психофізіологічних, вікових та індивідуальних особливостей залучених до них дітей і молоді, задоволення їхніх потреб у самореалізації, поєднання колективної діяльності й особистої творчості та самовизначення.

Теоретичний аналіз наукових, психолого-педагогічних праць, вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду педагогів, свідчить про недостатню розробленість науково-обґрунтованого науково-методичного забезпечення освітнього процесу в закладах позашкільної освіти з дітьми дошкільного віку.

Враховуючи суспільну значущість та об'єктивну потребу виховання дитини дошкільного віку в закладі позашкільної освіти, недостатню теоретичну та практичну розробленість проблеми, темою експериментального дослідження обрано **«Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку»**.

Мета дослідження полягає у визначенні й експериментальній перевірці ефективності організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.

Об'єкт дослідження: процес екологічного виховання дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.

На основі визначеної мети розроблено і обґрунтовано завдання експерименту:

1. Дослідити стан проблеми екологічного виховання дітей дошкільного віку в педагогічній теорії і практиці.

2. На основі результатів теоретичного аналізу з'ясувати сутність поняття «екологічна вихованість дитини дошкільного віку», визначити його компоненти, критерії та показники.

3. Теоретично обґрунтувати організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.

4. Здійснити експериментальну перевірку ефективності організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.

5. За результатами дослідження підготувати методичний посібник «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку».

Гіпотеза дослідження полягає в тому, що екологічне виховання дітей дошкільного віку буде більш ефективним за таких організаційно-педагогічних умов:

створення еколого-розвивального середовища, позитивної емоційно забарвленої атмосфери, яка сприятиме розвитку емоційного відгуку на красу природи;

упровадження педагогічної технології, яка враховує специфіку закладів позашкільної освіти і зумовлена сучасним станом освітньої системи в цих закладах та використання педагогами змісту, форм та методів, що передбачають активність дітей у процесі пізнання природного довкілля та сприятимуть усвідомленню дітьми значення природи в житті суспільства;

підвищення професійної компетентності педагогів шляхом удосконалення їх теоретичної і методичної підготовки до здійснення процесу екологічного виховання дітей дошкільного віку;

залучення батьків у освітній процес, підвищення їх педагогічної культури.

Нормативно-правовою основою експерименту є: закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про позашкільну освіту», Концепція позашкільної освіти і виховання, Положення про позашкільний навчальний заклад, Національна доктрина розвитку освіти, Базовий компонент дошкільної освіти, інструктивно-методичний лист МОН України від 04.10.2007 р. № 1/9-583 «Про систему роботи з дітьми, які не відвідують дошкільні навчальні заклади» та інші директивні документи.

Методологічну основу дослідження на філософському рівні становлять: гносеологічна теорія, що ґрунтується на діалектичних принципах і можливостях пізнання, взаємозв'язку й взаємозумовленості закономірностей та явищ об'єктивної дійсності, неперервності розвитку; положення культурологічного й аксіологічного підходів, згідно з якими сутність освітнього процесу постає специфічною формою суспільної діяльності, в якій опановуються культурні смисли й цінності.

Загальнонауковий рівень дослідження буде забезпечено застосуванням: системного підходу, що дає можливість вивчати педагогічні явища й процеси у взаємозв'язку та з урахуванням системно-структурної характеристики особистості, багатоаспектної сутності її діяльності.

На конкретно науковому рівні дослідження буде застосовано суб'єктно-діяльнісний та компетентнісний підходи, які ґрунтуються на загальнофілософських та соціально-педагогічних положеннях теорії особистості й теорії діяльності, що уможлиблюють вивчення людини як активного суб'єкта діяльності, спілкування й відносин; середовищний, що дає змогу розглядати професійно зорієнтоване освітнє середовище закладу позашкільної освіти у контексті становлення творчої суб'єктності вихованців.

На рівні інструментально-технологічної методології буде застосовано технологічний підхід, згідно з яким освітній процес закладу позашкільної освіти розглядається як сукупність відповідних етапів, стрижневим сенсом яких є досягнення проміжних та кінцевих цілей педагогічної взаємодії; діалогічний підхід як непряме доповнення суб'єктно-діялісного та особистісно орієнтованого підходів та як засіб рівноправних партнерських відносин між учасниками освітнього процесу.

Теоретичну основу дослідження становлять наукові психолого-педагогічні праці про: теорію педагогічних систем, зокрема дидактичних (Ю. Бабанський, В. Бондар, С. Гончаренко, Дж. Брунер, О. Декролі, П. Каптерев, І. Лернер, В. Онищук, В. Паламарчук, О. Савченко, М. Скаткін та інші); засади науково-педагогічних досліджень (А. Алексюк, С. Гончаренко, Н. Кузьміна та інші); розвиток дітей дошкільного віку (Т. Андрющенко, Г. Беленька, О. Богініч, А. Богуш, Н. Гавриш, Н. Денисенко, Л. Зайцева, та інші), функціонування та розвиток системи позашкільної освіти (О. Биковська, В. Вербицький, І. Мельникова, Г. Пустовіт, С. Русова, О. Семенов,

О. Сухомлинська, Т. Сущенко та інші); самодетерміновані процеси становлення особистості (К. Абульханова-Славська, І. Бех, Л. Божович, М. Гінзбург, Е. Еріксон, Дж. Керрол, С. Рубінштейн, В. Сухомлинський, К. Ушинський та інші); природу становлення особистості в дитячому віці (А. Адлер, А. Асмолов, І. Бех, Л. Виготський, В. Вундт, Е. Кондільяк, К. Юнг та інші).

Для досягнення поставленої мети, вирішення завдань будуть використані такі **методи дослідження**:

Теоретичні методи – аналіз монографій, дисертаційних досліджень, статей, матеріалів науково-практичних конференцій, психолого-педагогічної, методичної, спеціальної літератури з проблеми дослідження, узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду роботи закладів позашкільної освіти, тощо.

Емпіричні методи – педагогічне анкетування, опитування, бесіди з педагогами та вихованцями, спостереження для вивчення рівня екологічної вихованості дітей дошкільного віку, педагогічний експеримент для перевірки ефективності організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.

Основний метод дослідження – педагогічний експеримент.

База дослідження - Генічеська станція юних натуралістів Генічеської міської ради.

Вірогідність результатів дослідження забезпечуватиметься якісним опрацюванням експериментальних даних, методологічною обґрунтованістю вихідних позицій дослідження, застосуванням комплексу методів, адекватних меті та завданням роботи, кількісною обробкою та якісним аналізом результатів експерименту, позитивними результатами експериментального дослідження, апробацією і впровадженням їх у практику роботи закладів позашкільної освіти.

Наукова новизна дослідження полягатиме у тому, що вперше будуть розроблені організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку: створення еколого-розвивального середовища, позитивної емоційно забарвленої атмосфери, яка сприятиме розвитку емоційного відгуку на красу природи; упровадження педагогічної технології, яка враховує специфіку закладів позашкільної освіти і зумовлена сучасним станом освітньої системи в цих закладах та використання педагогами змісту, форм та методів, що передбачають активність дітей у процесі пізнання природного довкілля та сприятимуть усвідомленню дітьми значення природи в житті суспільства; підвищення професійної компетентності педагогів шляхом удосконалення їх теоретичної і методичної підготовки до здійснення процесу екологічного виховання дітей дошкільного віку; залучення батьків у освітній процес, підвищення їх педагогічної культури. *Буде уточнено* зміст поняття екологічного виховання дітей дошкільного віку. *Подальшого розвитку* набудуть положення

щодо потенційних виховних можливостей закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.

Практичне значення визначається науковими результатами, які планується досягнути в ході проведення дослідження.

Буде розроблено і впроваджено у практику закладів позашкільної освіти методичний посібник «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку».

Результати дослідження доцільно буде застосовувати: у процесі розробки нових навчальних програм, посібників і рекомендацій для педагогічних працівників закладів позашкільної і дошкільної освіти, що сприятиме підвищенню ефективності і результативності освітньої роботи цих закладів; в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти, що забезпечить підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів до виховання і розвитку дитини дошкільного віку.

Терміни та етапи проведення експерименту всеукраїнського рівня

I. Організаційно-підготовчий етап (травень 2021 р. – вересень 2022 р.):

проведення педагогічної ради за темою «Основні завдання діяльності Генічеської станції юних натуралістів Генічеської міської ради на I етапі всеукраїнського експерименту»;

складання кошторису витрат для забезпечення реалізації програми всеукраїнського експерименту;

формування творчих колективів та планування їх роботи з різних аспектів експериментального дослідження;

вивчення готовності педагогічного колективу до здійснення експериментальної діяльності;

проведення масових заходів (семінарів, лекцій тощо) з метою підвищення рівня готовності педагогічного колективу до здійснення експериментальної діяльності;

теоретичний аналіз наукової та психолого-педагогічної літератури за темою дослідження;

вивчення та аналіз інноваційного педагогічного досвіду з проблеми дослідження;

налагодження співпраці з науковцями, засобами масової інформації, педагогічними колективами закладів позашкільної освіти в Україні з проблеми дослідження;

підбиття підсумків I (організаційно-підготовчого) етапу експерименту.

II. Концептуально-діагностичний етап (жовтень 2022 р. – вересень 2023 р.):

розроблення та теоретичне обґрунтування концепції Моделі організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку;

визначення рівня екологічної вихованості дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку;

розроблення критеріїв, показників, рівнів та здійснення поточного діагностування ефективності виконання експериментальної програми;

розроблення діагностичного інструментарію, технологічних карт відповідно до визначених критеріїв, показників та рівнів;

розроблення навчально-методичного забезпечення реалізації організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку;

науково-теоретичне забезпечення змісту педагогічного експерименту (консультації, семінари, майстер-класи, тренінги);

підбиття підсумків II (концептуально-діагностичного) етапу експерименту.

III. Формувальний етап (жовтень 2023 р. – листопад 2024 р.):

упровадження навчально-методичного забезпечення організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку;

експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку;

забезпечення підвищення професійної компетентності педагогів шляхом удосконалення їх теоретичної і методичної підготовки до здійснення процесу екологічного виховання дітей дошкільного віку;

підбиття підсумків III (формуального) етапу експерименту.

IV. Узагальнювальний етап (грудень 2024 р. – листопад 2025 р.):

аналіз результатів експерименту та оцінка його ефективності шляхом визначення співвідношення з метою і завданнями;

популяризація результатів експерименту, поширення досвіду роботи Генічеської станції юних натуралістів Генічеської міської ради шляхом публікацій, виступів на семінарах, конференціях;

підготовка методичного посібника «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку»;
підбиття підсумків завершення експерименту.

Очікувані результати:

розроблення науково-методичного забезпечення процесу екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку;

упровадження організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку;

методичний посібник «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку».

Наукове та кадрове забезпечення експерименту.

Склад науково-методичної ради.

Науковий керівник:

Корнієнко Анна Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання НАПН України (0673184331).

Наукові консультанти:

Бех Іван Дмитрович, дійсний член НАПН України (академік), доктор психологічних наук, професор, директор Інституту проблем виховання НАПН України.

Кириленко Світлана Володимирівна, кандидат педагогічних наук, начальник відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України.

Мачуський Валерій Віталійович, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання НАПН України.

Координатори:

Павлова Людмила Михайлівна, методист вищої категорії відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України.

Драган Ольга Анатоліївна, методист Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України.

Відповідальні виконавці:

Скрипка Світлана Василівна, директор Генічеської станції юних натуралістів Генічеської міської ради

Куницька Ірина Володимирівна, директор Генічеського центру професійного розвитку педагогічних працівників Генічеської міської ради

Науковий керівник,
кандидат педагогічних наук

Директор

Координатор

Анна КОРНІЄНКО

Світлана СКРИПКА

Людмила ПАВЛОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і

науки України

від 18 05 2021 № 544

Програма
на проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою
«Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі
позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку» на базі Генічеської станції юних натуралістів
Генічеської міської ради
на травень 2021 – листопад 2025 роки

№	Зміст роботи	Термін виконання	Очікувані результати
I. Організаційно-підготовчий етап (травень 2021 р. – вересень 2022 р.)			
1.	Проведення педагогічної ради за темою «Основні завдання діяльності Генічеської станції юних натуралістів Генічеської міської ради на I етапі всеукраїнського експерименту».	Травень 2021 р.	План, протокол проведення педагогічної ради, визначення та уточнення функціональних обов'язків членів педагогічного колективу.
2.	Складання кошторису витрат для забезпечення реалізації програми всеукраїнського експерименту.	Травень 2021 р.	Фінансове та матеріально-технічне забезпечення експерименту.

3.	Формування творчих колективів та планування їх роботи з різних аспектів експериментального дослідження.	Червень 2021р.	Програми роботи творчих колективів, обізнаність педагогів з питань реалізації завдань всеукраїнського експерименту.
4.	Вивчення готовності педагогічного колективу до здійснення експериментальної діяльності.	Травень червень 2021 р.	- Анкети, опитувальники.
5.	Проведення масових заходів (семінарів, лекцій тощо) з метою підвищення рівня готовності педагогічного колективу до здійснення експериментальної діяльності.	Червень-грудень 2021 р.	Підвищення фахового рівня педагогічного колективу.
6.	Теоретичний аналіз наукової та психолого-педагогічної літератури за темою дослідження.	Протягом етапу	Банк даних наукової та психолого-педагогічної літератури за темою експерименту, уточнення сутності та структури ключових понять.
7.	Вивчення та аналіз інноваційного педагогічного досвіду з проблеми дослідження.	Січень-серпень 2022 р.	Банк педагогічного досвіду виховання дитини дошкільного віку.
8.	Налагодження співпраці з науковцями, засобами масової інформації, педагогічними колективами закладів позашкільної освіти в Україні з проблеми дослідження.	Протягом етапу	Укладання і підписання угод щодо співпраці.
9.	Підбиття підсумків I (організаційно-підготовчого) етапу	Вересень	Звіт про виконання I етапу

	експерименту.	2022 р.	експерименту
II. Концептуально-діагностичний етап (жовтень 2022 р. – вересень 2023 р.)			
10.	розроблення та теоретичне обґрунтування концепції Моделі організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку;	Вересень- грудень 2022 р.	.Модель
11.	Визначення рівня екологічної вихованості дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.	Січень - травень 2023 р.	Аналітичні матеріали.
12.	Розроблення критеріїв, показників, рівнів та здійснення поточного діагностування ефективності виконання експериментальної програми;	Протягом етапу	Критерії, показники, рівні
13.	Розроблення навчально-методичного забезпечення реалізації організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.	Протягом етапу	Розроблені проекти навчальних програм; методичні матеріали, тощо.

14.	Підбиття підсумків II (концептуально-діагностичного) етапу експерименту.	Вересень 2023 р.	Звіт про виконання II етапу експерименту.
III. Формувальний етап (жовтень 2023 р. – листопад 2024 р.)			
15.	Упровадження навчально-методичного забезпечення організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.	Протягом етапу	Реалізація організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дитини дошкільного віку в практичній діяльності.
16.	Експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних умов екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.	Протягом етапу	Аналітичні матеріали: кількісний та якісний аналіз оцінювання результатів експерименту.
17.	Забезпечення підвищення професійної компетентності педагогів шляхом удосконалення їх теоретичної і методичної підготовки до здійснення процесу екологічного виховання дітей дошкільного віку.	Протягом етапу	Підвищення професійної компетентності педагогів
18.	Підбиття підсумків III (формульовального) етапу експерименту.	Листопад 2024 р.	Звіт про виконання III етапу експерименту.
IV. Узагальнювальний етап (грудень 2024 р. – листопад 2025 р.)			
19.	Аналіз результатів експерименту та оцінка його ефективності шляхом визначення співвідношення з метою і завданнями.	Листопад 2024-квітень 2025 р.	Аналітичні довідки.

№	Зміст роботи	Термін виконання	Очікувані результати
	завданнями.	2025 р.	
20.	Популяризація результатів експерименту, поширення досвіду роботи Генічеської станції юних натуралістів шляхом публікацій, виступів на семінарах, конференціях.	Протягом етапу	Публікації у ЗМІ.
21.	Підготовка до друку методичного посібника «Педагогічна технологія виховання дитини дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку».	Травень-жовтень 2025 р.	Друк методичного посібника.
22.	Підбиття підсумків завершення експерименту.	Листопад 2025 р.	Звіт про завершення експерименту.

Науковий керівник,
кандидат педагогічних наук

Директор

Координатор

Anna Kornichenko
Svitlana Skripka

Анна КОРНІЄНКО

Світлана СКРИПКА

Людмила ПАВЛОВА

Ludmila Pavlova